

**Përmirësimi i cilësisë së auditimit në vendet e Ballkanit Perëndimor
Përmes Bashkëpunimit Rajonal**

REPARIS për NVM-të
Vjenë 16-17 maj 2023

**Bordi i Mbikëqyrjes Publike
Përvoja e Shqipërisë**

Legjislacioni

1. Ligji nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar” i ndryshuar;
2. Vendim KM nr.786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve, si dhe rregullat e organizimit dhe funksionimit të bordit të mbikëqyrjes publike”;
3. Vendim KM nr. 17, datë 16.01.2019 “Për përcaktimin e shoqërive të tjera shtetërore apo private, të rëndësishme për interesin publik, për shkak të natyrës së biznesit të tyre, madhësisë apo numrit të punonjësve”;

<https://bmp.al/baza-ligjore/>

Ligji i Auditimit 2016 - Amendament

- Shqipëria ka krijuar *bordin e mbikëqyrjes publike (BMP)* si mbikëqyres të pavarur të auditimit publik dhe sigurimin e cilësisë.
 - Përmirësimet e reja të ligjit të auditimit bazuar në Direktivën e Auditimit të BE-së dhe Acquis Rregullore mundësoi:
 - ✓ Ndryshimet në anëtarët e BMP dhe funksioni i ri ekzekutiv;
 - ✓ Struktura mbështetëse për sigurimin e cilësisë;
 - ✓ BMP - mekanizmat e financimit;
 - ✓ Hartimi dhe miratimi i rregulloreve kryesore;
 - ✓ performanca e inspektimit të sigurimit të cilësisë;
 - ✓ Hetimi dhe zbatimi;
 - ✓ Rregullore për profesionin e kontabilistit të certifikuar.

BMP - Rregulloret kryesore

- Që nga viti 2017 janë miratuar:
 - Rregullorja nr. 1, datë 26.07.2017 “Për mbledhjen e të ardhurave për Këshillin e Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar;
 - Rregullore nr. 2, datë 22.02.2018 “Për funksionimin e komisionit të provimeve të aftësive profesionale dhe mbikëqyrjes së procesit të testimit të kandidatëve për auditues ligjor dhe kontabilist të miratuar”, e ndryshuar;
 - Rregullorja nr. 4, datë 29.03.2018 “Për investigimin dhe procedurat për marrjen e masave disiplinore”, e ndryshuar;
 - Rregullorja nr. 5, datë 29.03.2018 “Rregullorja për funksionimin e strukturës mbështetëse të BMP”, e ndryshuar;
 - Kodi i Etikës i IFAC i datës 31.05.2018;
 - Rregullore nr.6, 31.05.2018 “Procedurat e provimit dhe sistemi i vlerësimit për provimin e aftësive profesionale”, e ndryshuar.

BMP - Rregulloret kryesore

- Që nga viti 2017 janë miratuar:
 - Rregullorja nr.7, datë 10.02.2018 “Per procedurat dhe metodologjine e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, e ndryshuar.
 - Rregullore nr.8, datë 17.01.2019 “Për mbrojtjen, përpunimin e ruajtjes dhe sigurinë e informacionit konfidencial”
 - Rregullorja nr. 9, datë 27.02.2019 “Për rregullimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të profesionit të Kontabilistit të Miratuar dhe organizatave të tyre profesionale”, i ndryshuar.
 - Rregullorja nr. 10, datë 11.06.2019 “Për organizimin dhe funksionimin e Komitetit të Regjistrimit dhe përditësimin e regjistrit publik”, e ndryshuar.
 - Rregullorja Nr. 12, datë 02.07.2020 e BMP “Mbi masat e vigjilencës së duhur dhe të zgjeruar nga subjektet e ligjit mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”

Ndryshimet në strukturën e anëtarëve të Bordit dhe kriteret e përzgjedhjes

Përcaktoi strukturën e re të anëtarëve të Bordit dhe kriteret e përzgjedhjes

Emërimi i kryetarit dhe anëtarëve të Bordit
mars 2017

Miratimi i statutit të BMP,
korrik 2017

Regjistrimi i statusit ligjor BMP,
tetor 2017

BMP – Përbërja e Bordit

Bordi i Mbikëqyrjes Publike përbëhet nga pesë anëtarë jo-praktikues, të cilët kanë njohuri në fushat relevante për auditimin ligjor.

Anëtarët e Bordit emërohen nga Ministri i Financave dhe kanë një mandat 4 vjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje jo më shumë se dy herë si më poshtë:

- kryetari dhe tre anëtarë propozohen nga Ministri i Financave, njëri prej të cilëve zgjidhet nga institucionet e arsimit të lartë;
- një anëtar propozohet nga Komisioni Parlamentar përgjegjës për Ekonominë dhe Financat.

BMP – Kriteret e Kualifikimit të Anëtarëve të Bordit

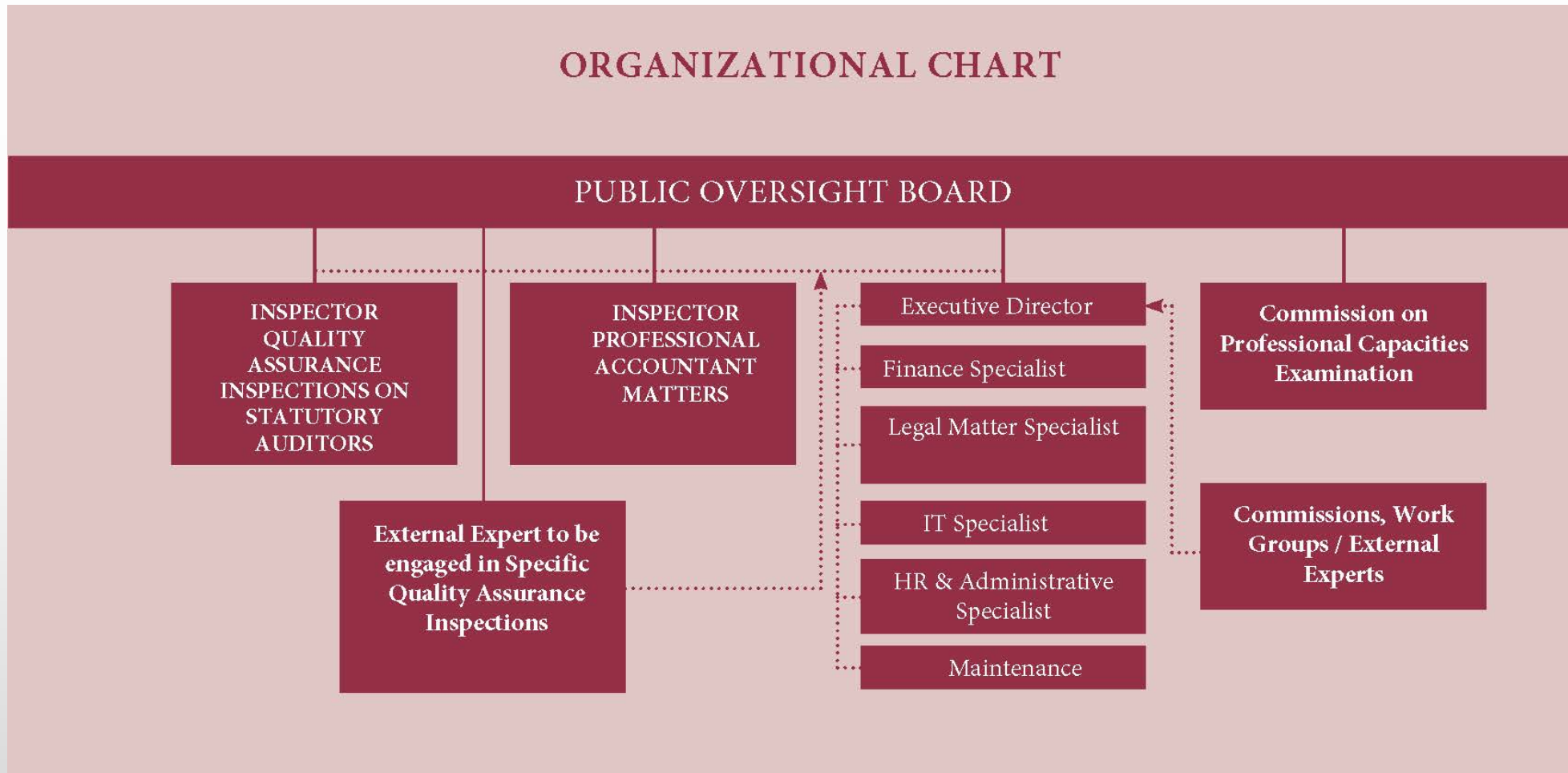
Anëtarët e bordit zgjidhen sipas një procedure transparente dhe duhet të plotësojnë kriteret e mëposhtme:

- të ketë shtetësi shqiptare;
- të ketë integritet moral dhe profesional;
- nuk kanë një bindje përfundimtare ;
- të kenë së paku një "Master i Shkencave" ose diplomë ekuivalente me ta sipas Legjislacionit të Arsimit të Lartë dhe 10 vjet përvojë ose një diplomë ose titull dhe 7 vjet përvojë në çështjet e auditimit ligjor dhe kontabël;
- Të mos kenë lidhje të ngushta, të shkallës së dytë, me persona në organet e zgjedhura të organizatës profesionale të auditorëve ligjorë.

BMP – Stafi ynë

- BMP siguron që të gjitha aktivitetet e mbikëqyrjes kryhen përmes Strukturës Mbështetëse
 - Inspektorët e kontrollit të sigurimit të cilësisë;
 - Stafi administrativ ;
 - Angazhimet e ekspertëve të pavarur të jashtëm;

BMP – Grafik organizativ

BMP - Profili dhe Përvoja e Stafit

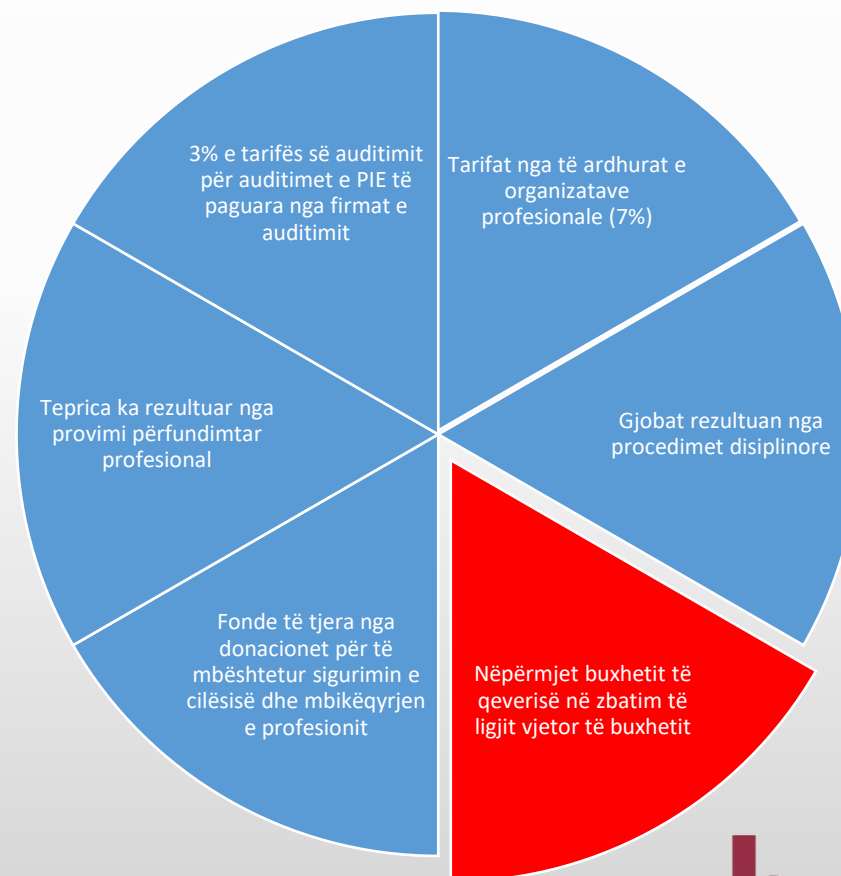
- Stafi administrativ përbëhet nga:
 - Specialist i çeshtjeve ligjore
 - Specialisti i finances dhe buxhetit
 - Specialist per ceshtje te tjera administrative
 - Specialist IT

BMP - Profili dhe Përvoja e Stafit

- Inspektorët e kontrollit të sigurimit të cilësisë:
 - Inspektor 1 – 25 vite përvojë në menaxhim financiar dhe raportim (4 vite me BMP)
 - Inspektor 2 – 10 vite përvojë në kontabilitet dhe raportim financiar dhe auditim
- Drejtor Ekzekutiv - 20 vjet përvojë në kontabilitet dhe raportim financiar, auditor ligjor dhe (kandidat ACCA)
- Komisionet dhe Komisionet me kriteret përkatëse;
 - Komisioni Hetimor dhe Disiplinor;
 - Komisioni Ligjor.

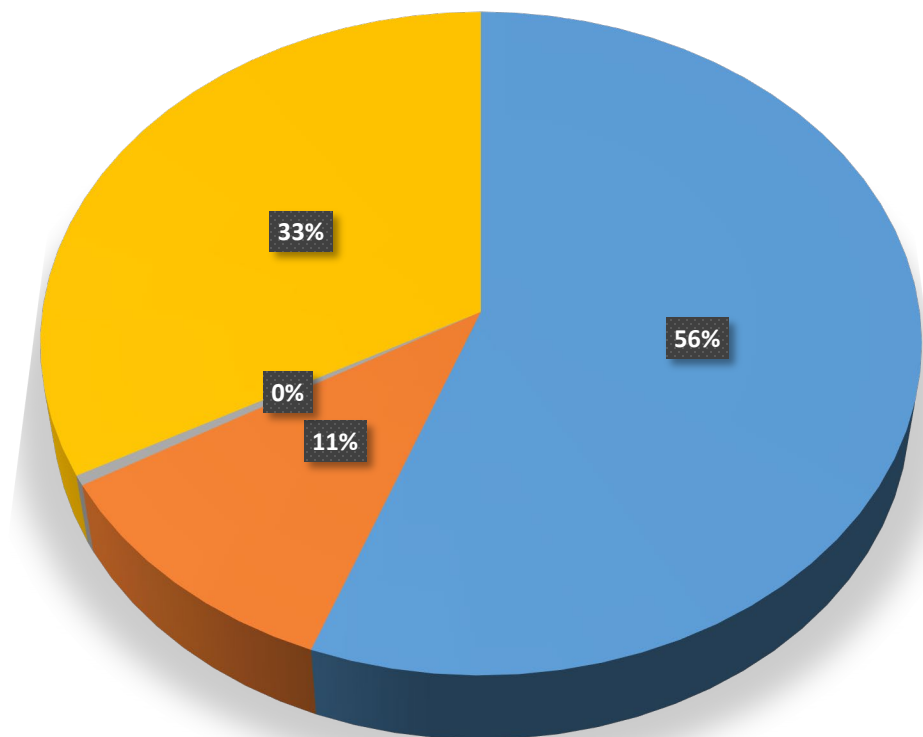
BMP - Financimi i sistemit të mbikëqyrjes publike

Neni 4/1 të Ligjit të Auditimit dhe mbledhjes së të ardhurave të BMP-së parashikon mekanizmat e financimit:

BMP - Financimi i sistemit të mbikëqyrjes publike

Struktura e financimit

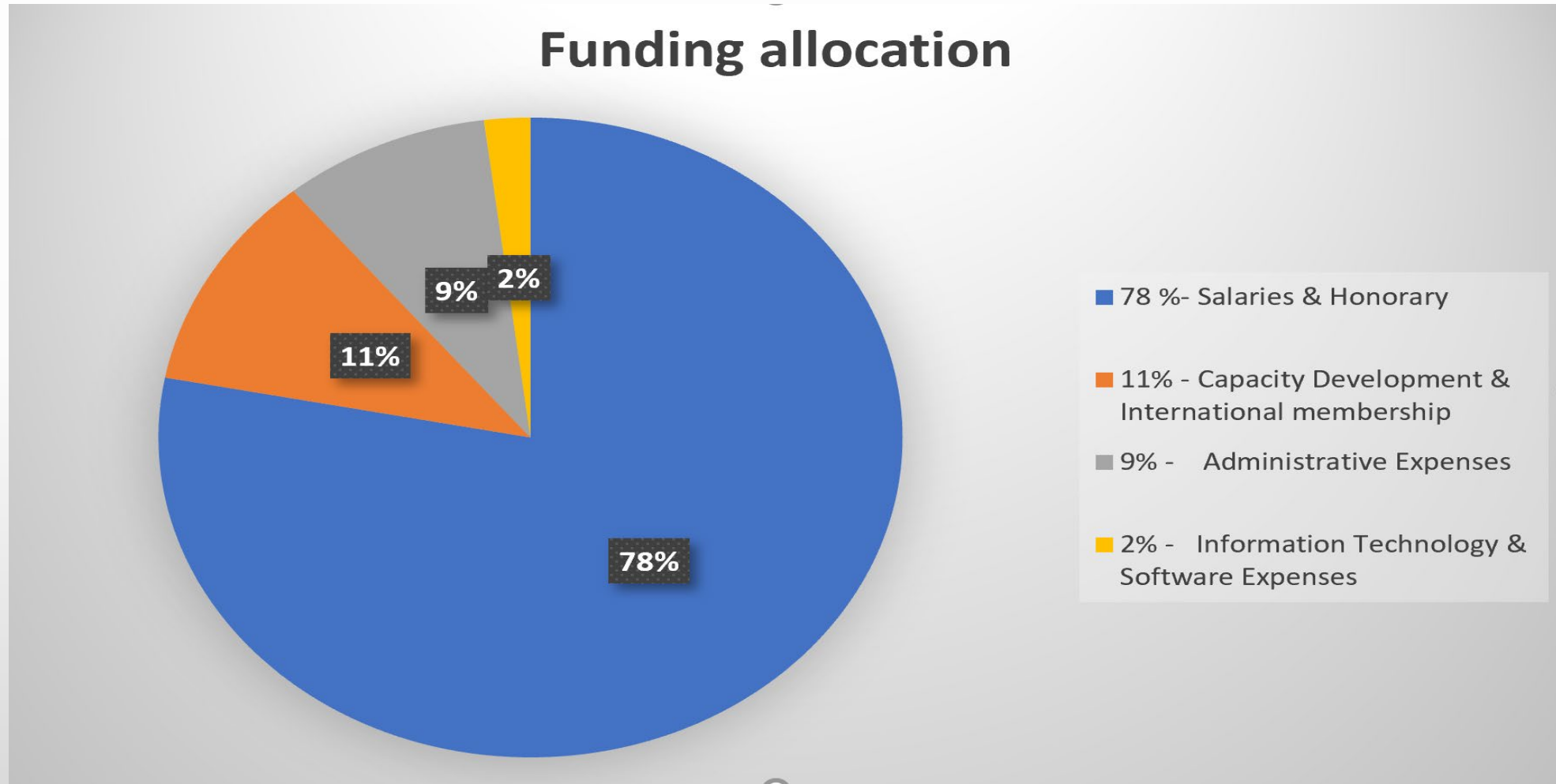
✓ 56% nga 3% e tarifës së auditimit për auditimet e NIP të paguara nga firmat e auditimit;

✓ Rialokim i financimit nga provimi profesional 33%.

✓ 11% Tarifa nga të ardhurat e organizatave profesionale (7%)

✓ 0.48% të ardhura të tjera nga proceset administrative

BMP - Financimi i sistemit të mbikëqyrjes publike ..

Subjektet me interes publik (PIE)

Neni 2(23) – Ligji Shqiptar i Auditimit 10091/2009:

“Subjektet me interes publik” janë:

- a) të gjitha subjektet, letrat me vlerë të transferueshme të të cilave janë të pranuar për tregtim në një treg të rregulluar;
- b) bankat dhe institucionet jobanka të mbikëqyrura nga Banka e Shqipërisë;
- c) Shoqëritë e sigurimit dhe risigurimit, shoqëritë që administrojnë fondet e investimeve dhe fondet e pensioneve, si dhe fondet e investimeve dhe fondet e pensioneve;
- d) Shoqëri të tjera shtetërore ose private, të rëndësishme për interesin publik, për shkak të natyrës së veprimtarisë, madhësisë së biznesit ose numrit të punonjësve, sipas kriterëve të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

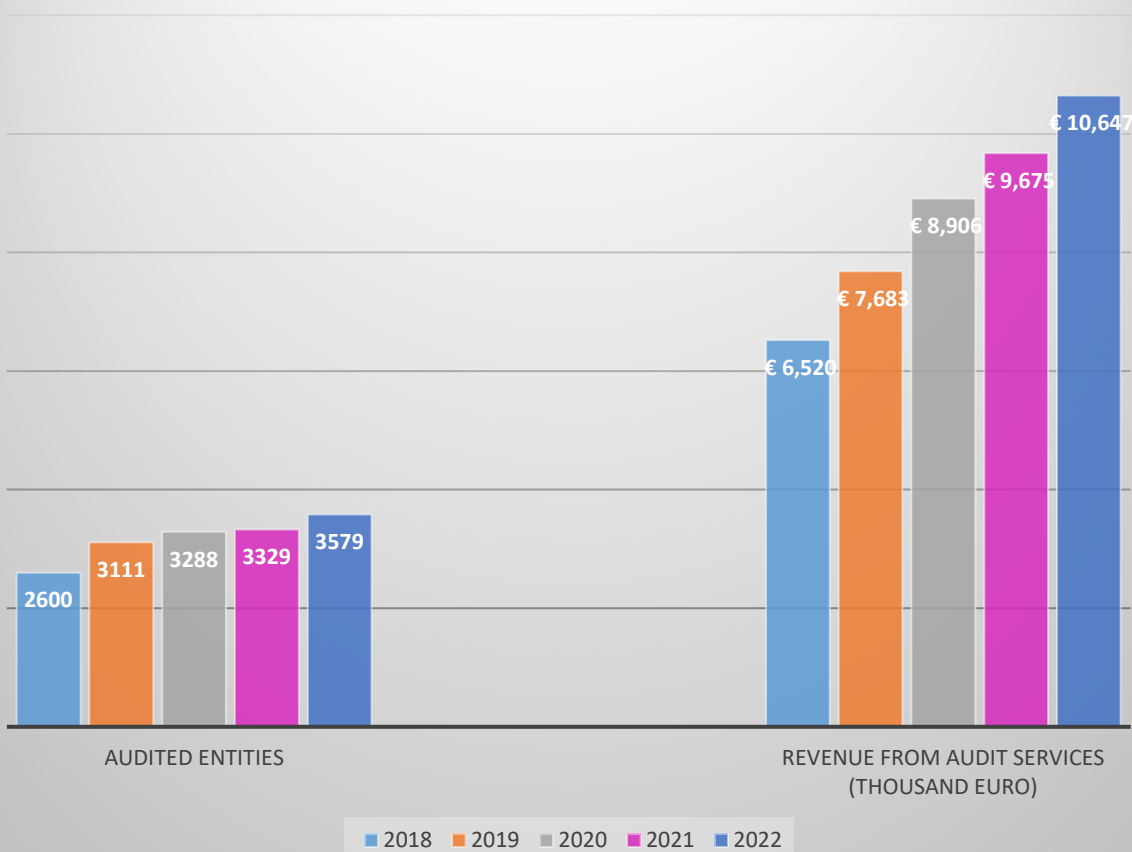
Subjektet me interes publik (PIE) - subjekte të përcaktuara

VKM nr.17 – 16.01.2019 PIE klasifikohen ato subjekte publike ose private që plotësojnë njëkohësisht kushtet e nenit 41 të ligjit të auditimit (duhet të caktojë një auditor ligjor) dhe një nga këto:

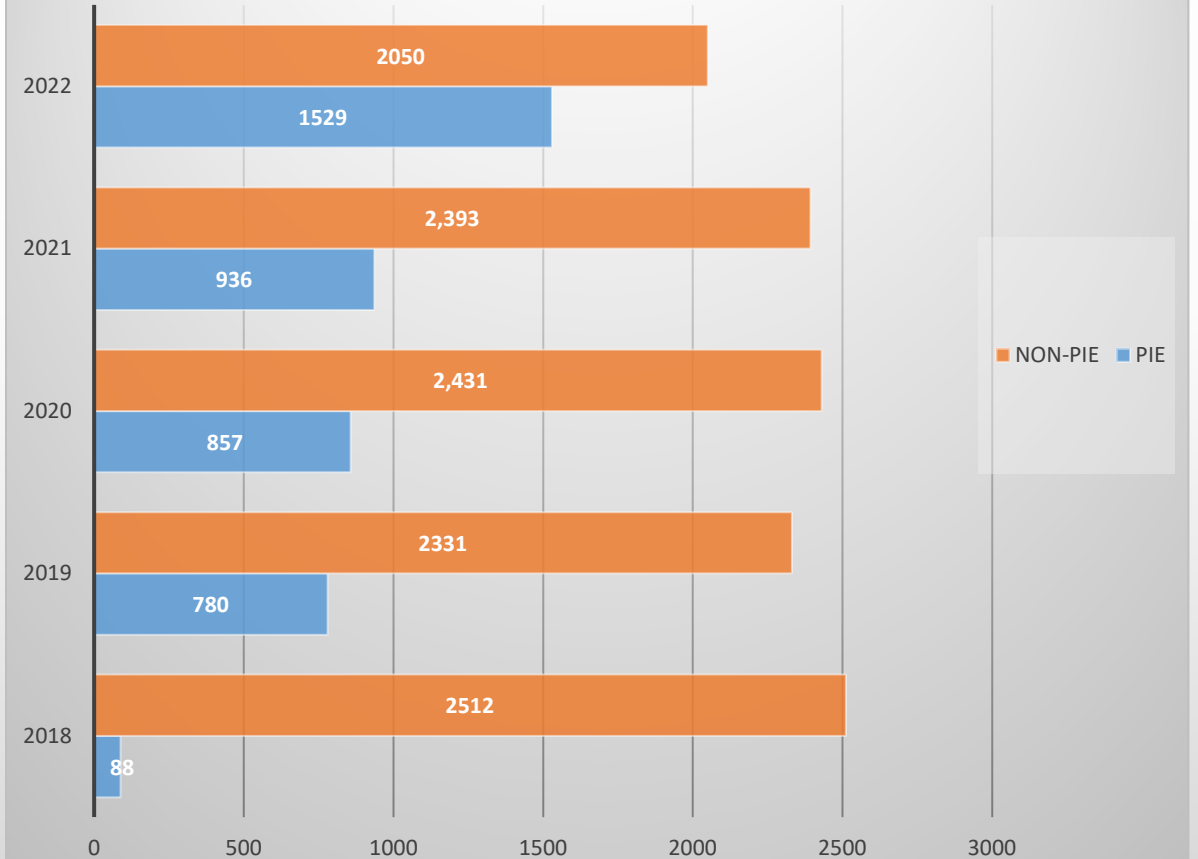
- ✓ **Klasifikimi për shkak të natyrës së subjektit (entitete të rregulluara, filiale të shoqërive të bursës;**
- ✓ **Klasifikimi për shkak të madhësisë së njësisë ekonomike (shoqëritë e mëdha dhe të mesme të përcaktuara në ligjin e kontabilitetit);**
- ✓ **Klasifikimi sipas numrit të punonjësve të tyre (>250)**

Tregu i auditimit

Tregu i Auditimit në Shqipëri

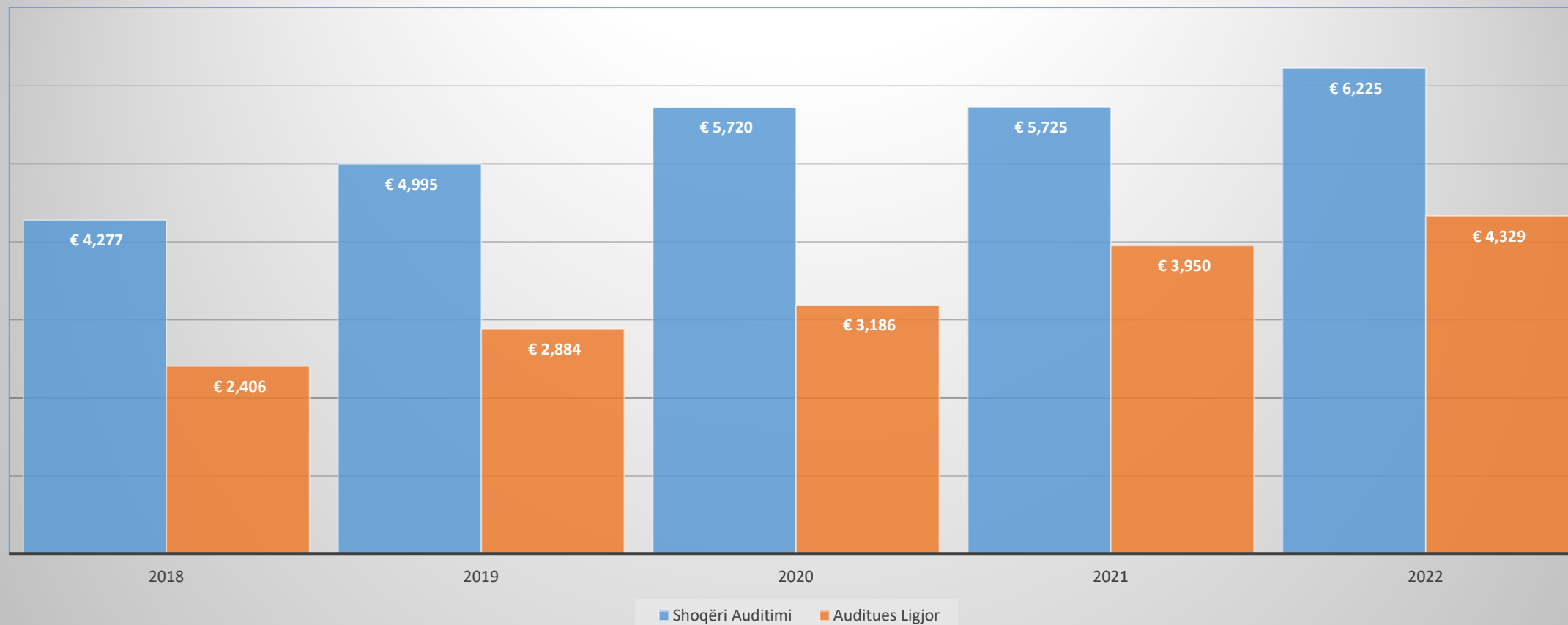

Subjektet e audituara

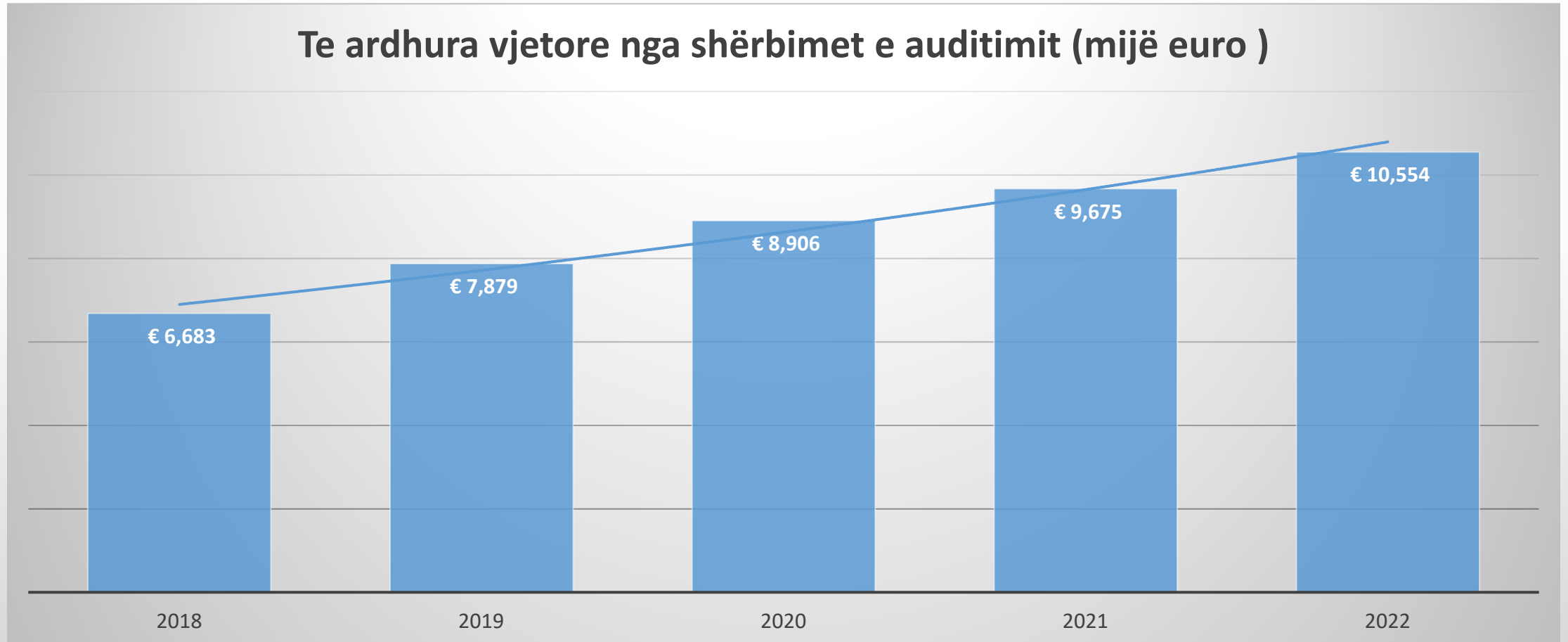

Tregu i auditimit (vazhdon)

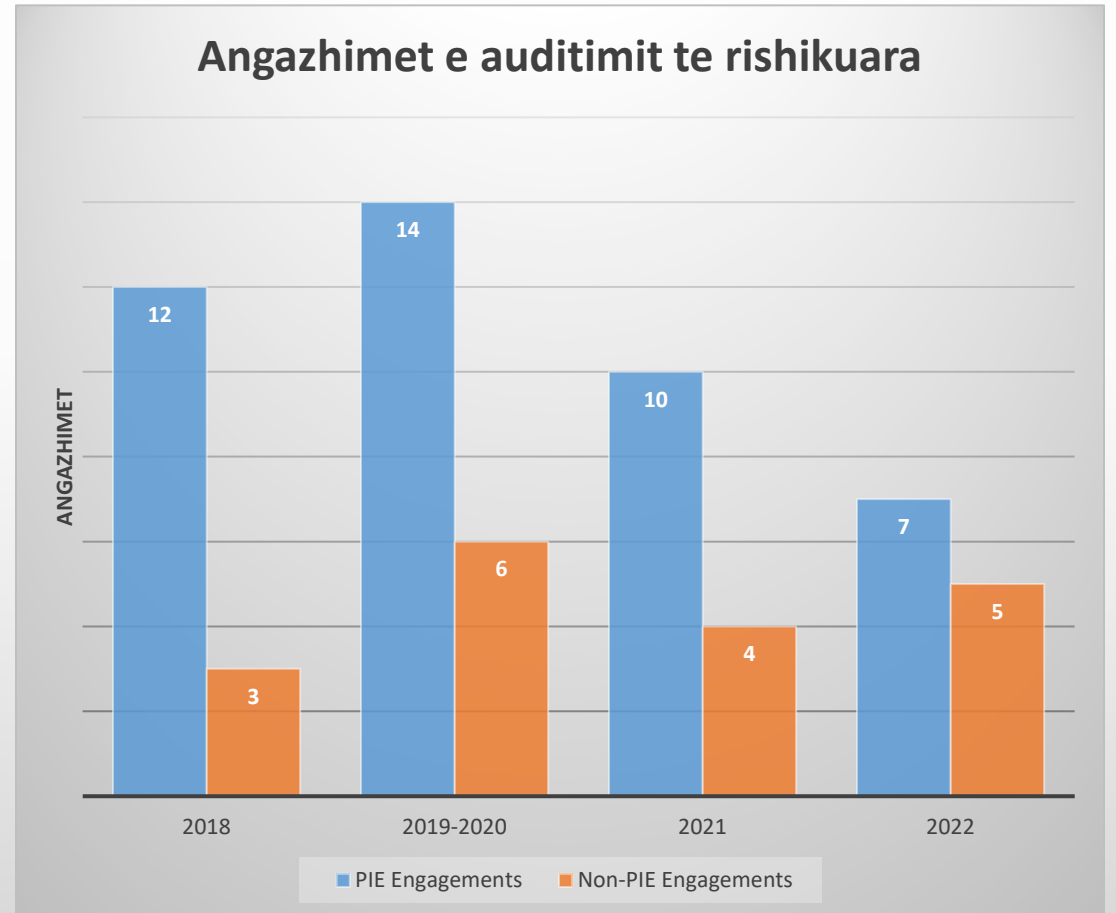
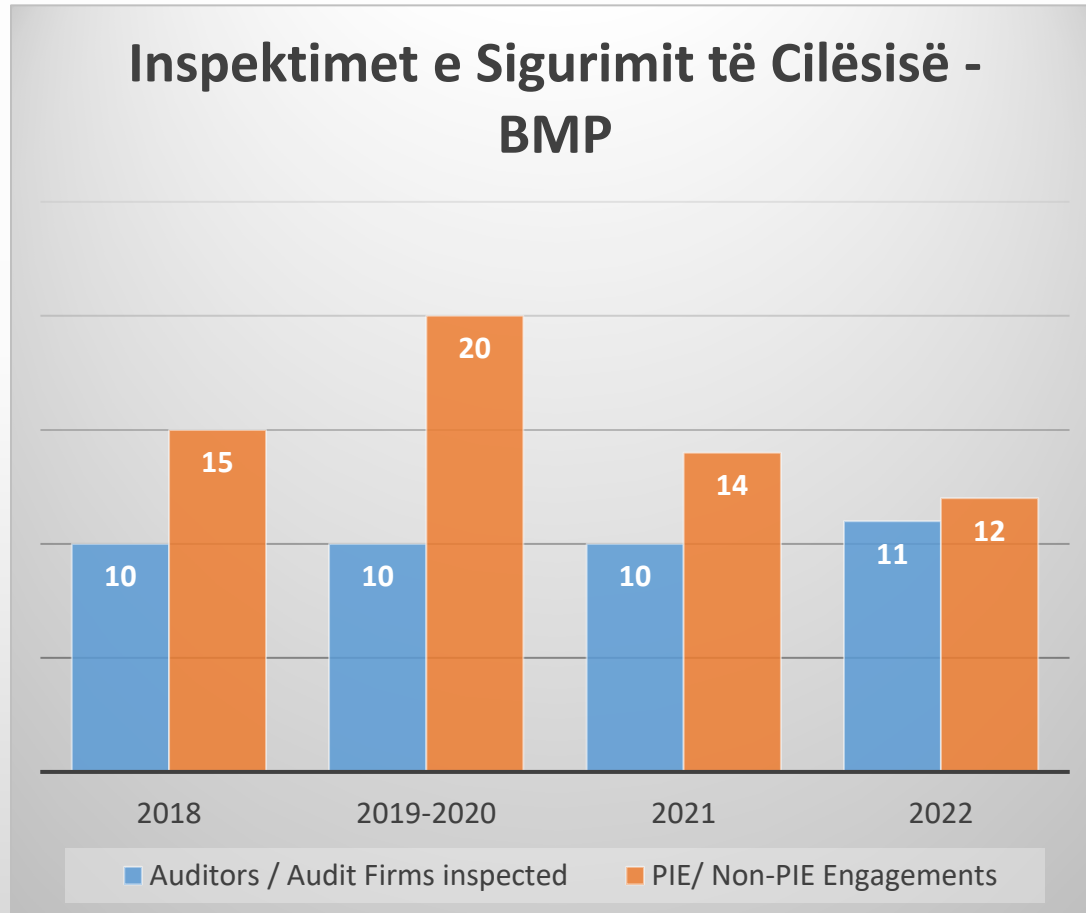
Të ardhurat nga shërbimet e auditimit (në mijë euro)

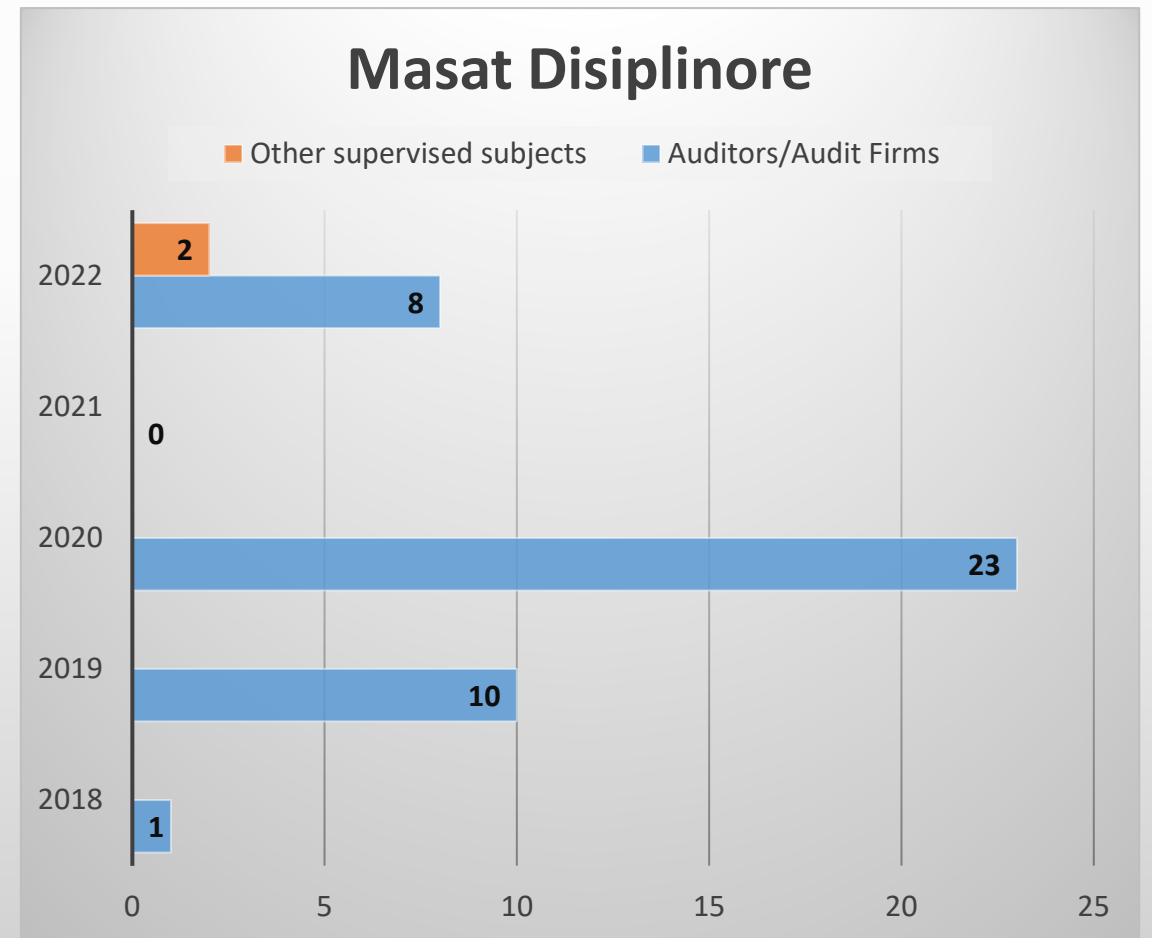
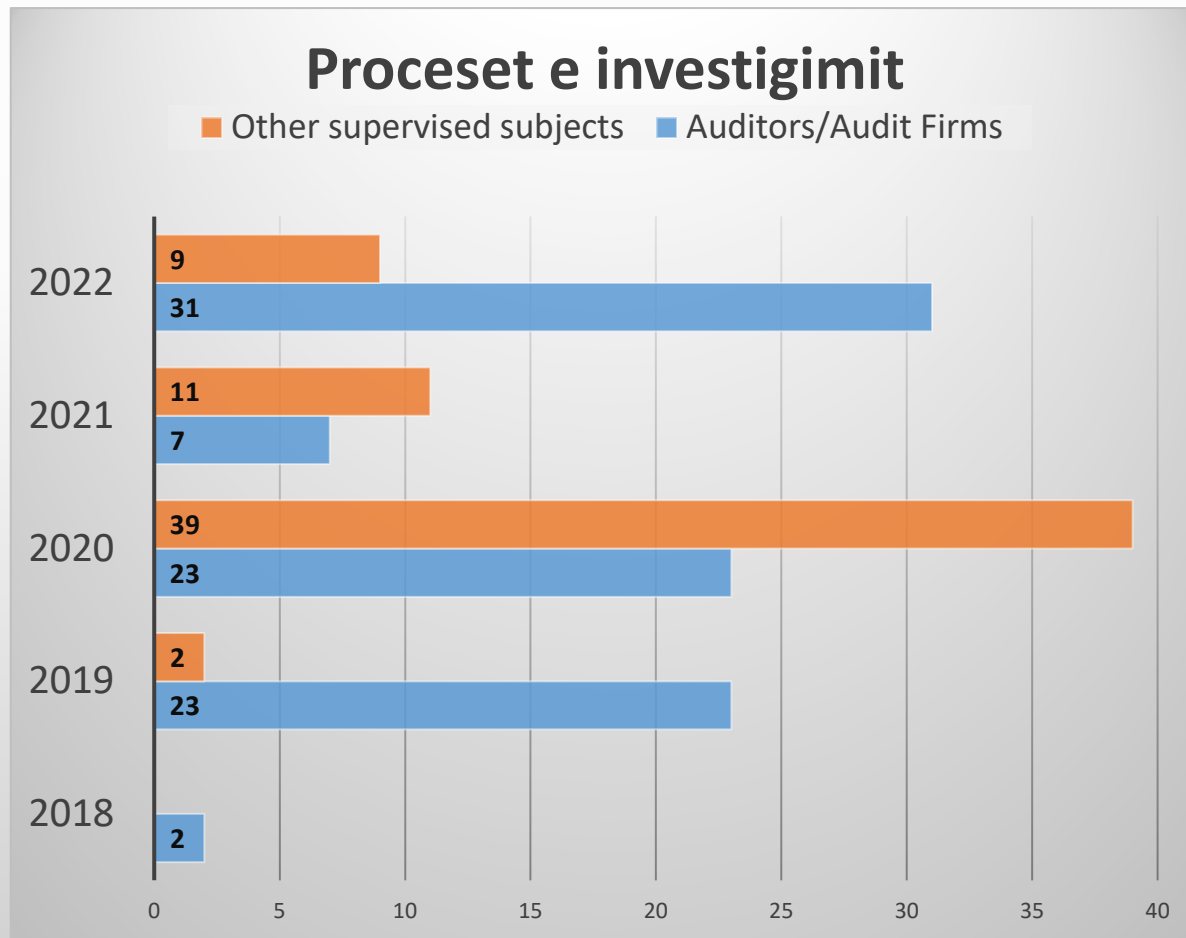
Ecuria e tregut te auditimit (vazhdon)

Të dhëna mbi kontrollin e cilësisë së auditimit 2018 – 2022

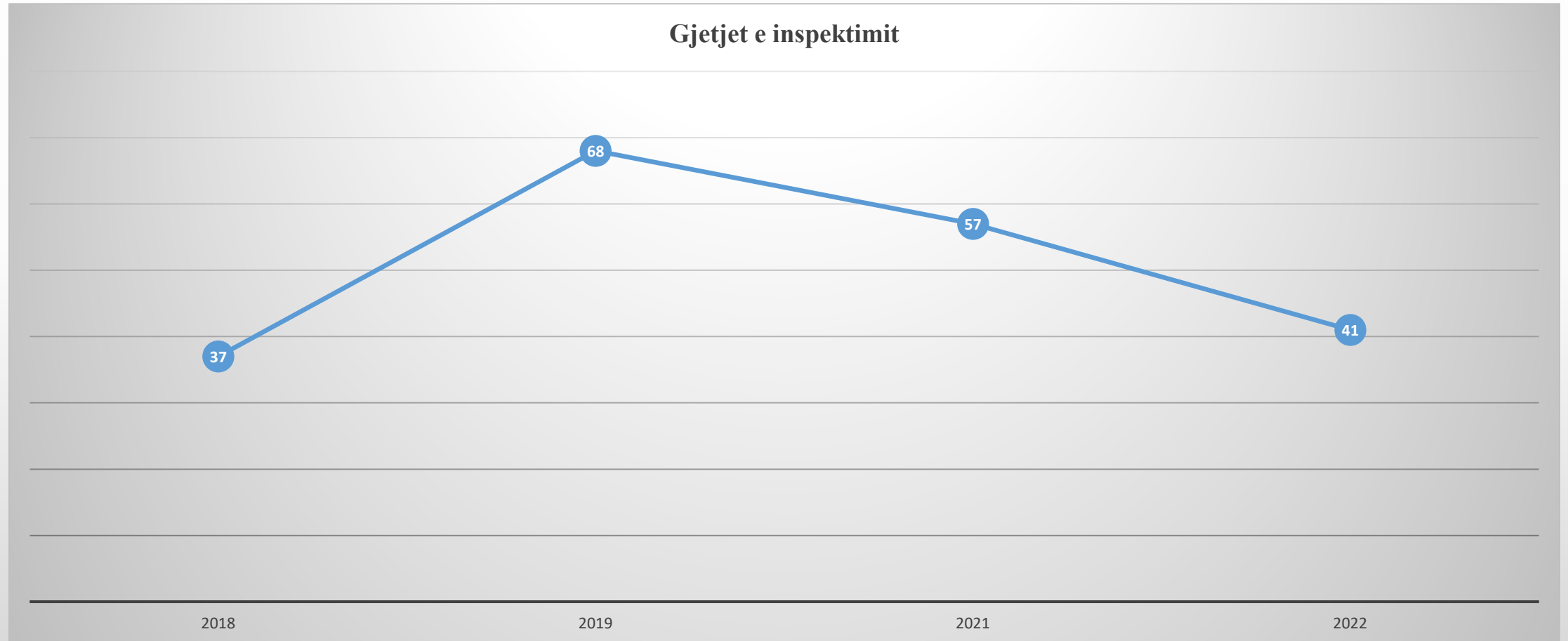
Te dhena mbi proceset e investigimit dhe masave disiplinore 2018 – 2022

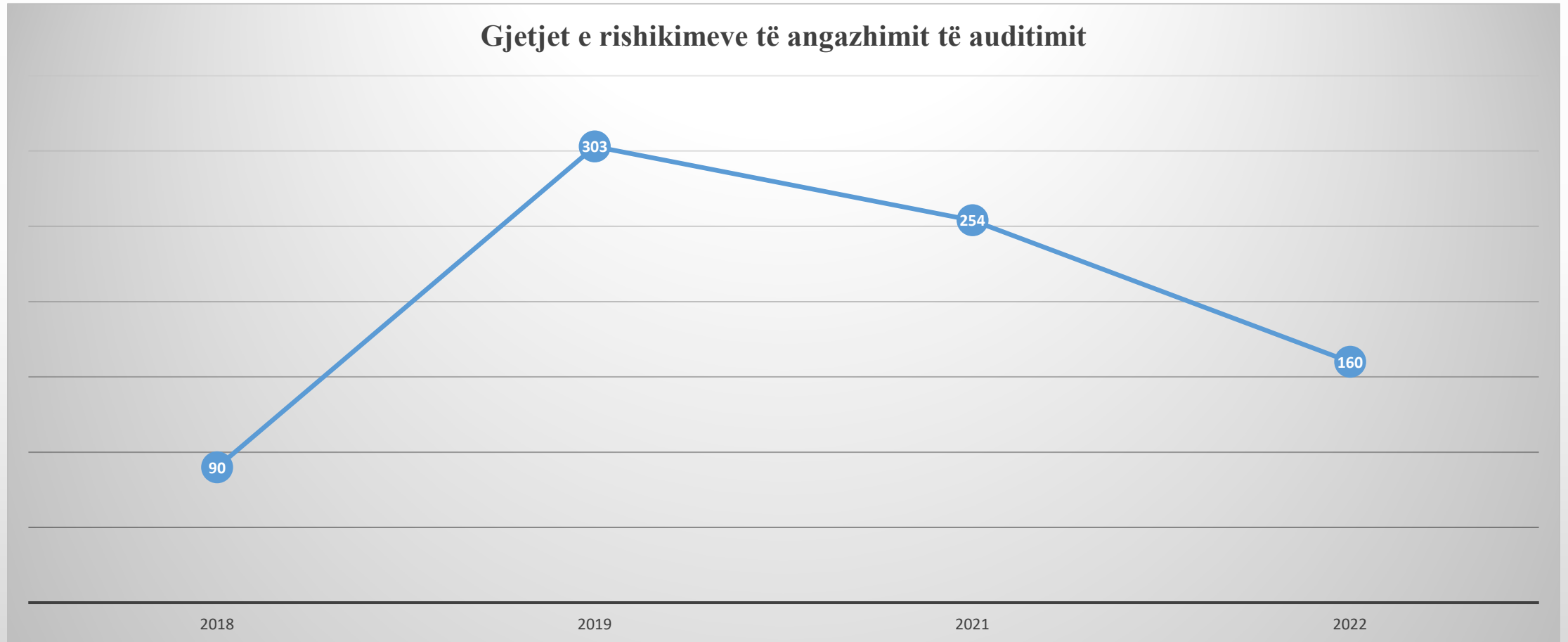
Metodologjia e Kontrollit

- Manuali për mbikëqyrjen e sigurimit të cilësisë dhe Rregullorja Nr.7, datë 02.10.2018 “Procedurat dhe metodologjia e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, i ndryshuar.
- BMP ka miratuar dokumentet e punës CAIM për vlerësimin e kontrollit të brendshëm të cilësisë së firmave të auditimit;
- Llojet e inspektimit të sigurimit të cilësisë
 - Kontroll I plotë i sigurimit të cilësisë
 - Kontroll i kufizuar (tematik) i cilësisë
- Cikli i inspektimeve të sigurimit të cilësisë
 - Inspektimi i sigurimit të cilësisë për firmat/auditorët e auditimit për auditimin e PIE-ve bazohet në një inspektim të ciklit 3-vjeçar
 - Inspektimi i sigurimit të cilësisë për firmat/auditorët e auditimit për auditimin e jo PIE parashikohet të kryhet në një inspektim të ciklit 6-vjeçar
 - Për auditorët me më pak se 5 vjet përvojë në praktikë, inspektimi i sigurimit të cilësisë do të kryhet çdo dy vjet .

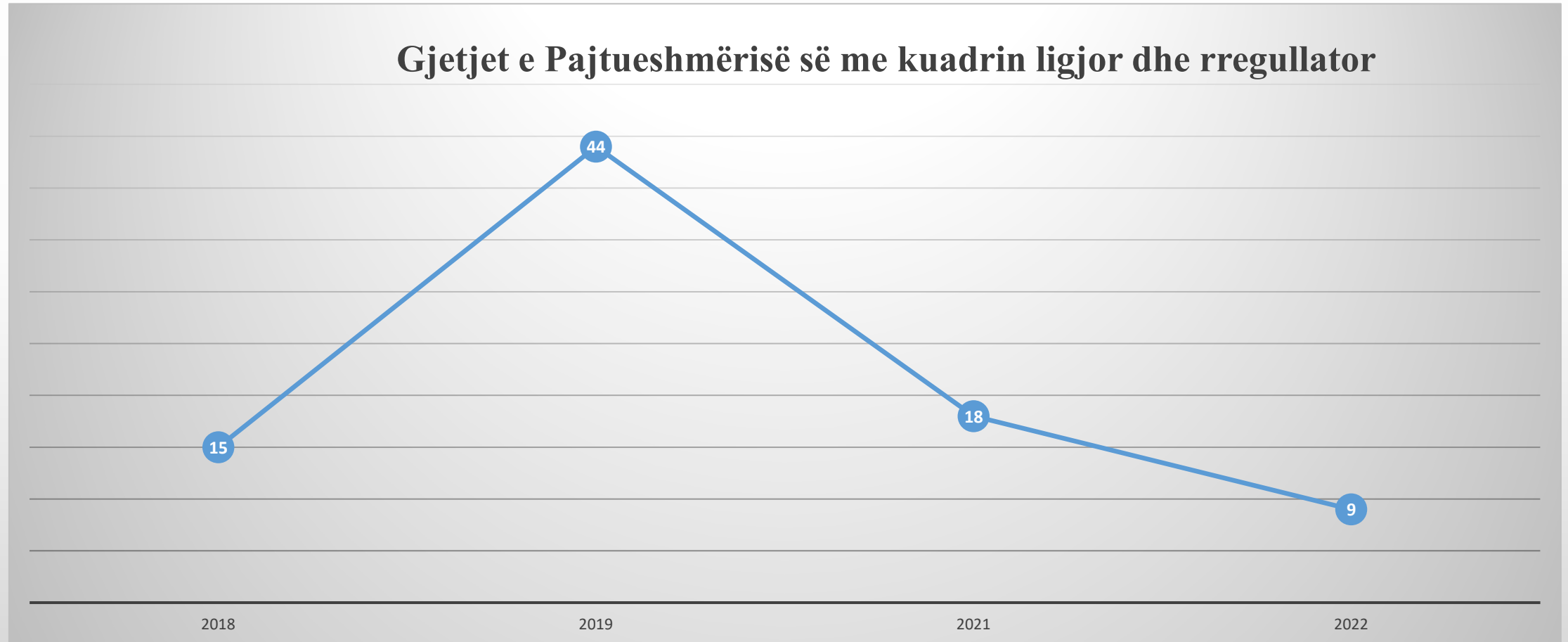
Gjetjet e Sistemeve të Sigurimit të Cilësisë – Statistikat

Gjetjet e Angazhimeve të Auditimit – Statistikat

Gjetjet e Përputhshmërisë së Ligjit dhe Rregullores - Statistikat

BMP – Bashkëpunimi

Ndërkombëtare

- IFIAR (anëtar i plotë)
- Banka Botërore (veprimtaritë rajonale)
- Rregullatorë të tjerë ndërkombëtarë (konsultime)

Lokal

- Ministria e Financave dhe Ekonomisë (korniza rregullative)
- Departamenti Kundër Pastrimit të Parave (MM nr.535, datë 22.07.2020)
- Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (MM nr. 288, datë 05.12.2022)
- Organizatat Profesionale të Profesionit të Kontabilitetit (MoU e datës 10.02.2021)
- Rregullatorët Financiar (AMF dhe BSH)

Planet e ardhshme (Sfidat dhe prioritetet)

- *Amendamentet e kornizës rregullative për harmonizim të mëtejshëm me legjislacionin e BE-së;*
- *Forcimi i rolit institucional të BMP;*
- *Rritja dhe fuqizimi i kapaciteteve të mëtejshme të BMP-së, për sa i përket personelit dhe financimit;*
- *Përmirësimi i procesit të mbikëqyrjes si një domosdoshmëri për arritjen e standardeve më të larta në profesionin e auditimit dhe raportimin financiar;*

Planet e ardhshme (Sfidat dhe prioritetet)

- *Inspektimet e sigurimit të cilësisë*
 - ✓ Vazhdimi i inspektimeve të sigurimit të cilësisë së PIE dhe subjekteve të tjera të mëdha
 - ✓ Delegoni sigurimin e cilësisë për auditimet jo PIE
- *Përmirësimi i proceseve të garantimit të barazisë në sistemin arsimor profesional:*
 - **Hyrja në profesion;**
 - **program CPD;**
- *Përmirësimi i sistemit të hetimit dhe disiplinës;*
- *Rritja e bashkëpunimit vendor dhe ndërkombëtar me auditimin dhe rregullatorë të tjerë.*

FALEMINDERIT PER VEMENDJEN

© 2023

This presentation and the data contained therein are copyrighted. All rights are reserved for the Public Oversight Board in Albania. Copying and dissemination of data or commercial use of this presentation is not permitted unless written approval is given. It is prohibited to place this presentation on the website even when it is done free of charge, unless prior approval has been obtained from the Public Oversight Board. Other uses not provided for in this section are permitted only if the source of the information is accurately cited as "Public Oversight Board of Albania".